

O avtorju

Damjan Popelar se s svojim delom umeš a v okvir *land arta*, posebno obliko konceptualne umetnosti, ki s svojimi koreninami sega v šestdeseta leta in je torej nekako otrok alternativnih gibanj, nove ekološke zavesti, celovitega pogleda na svet in emancipacije od inštitucionalnih vezi. Medtem ko je bilo prvo obdobje ameriškega *earth arta* zaznamovano s skoraj ma isti no držo do krajine, razvija druga linija sodobnega, predvsem evropskega *land arta* neagresivni, bolj dialoški odnos s krajino in njenimi kraji, ter uporablja kot medij predvsem materiale, ki jih le-ta sama nudi. V ta ožji okvir je treba uvrstiti tudi delo Damjana Popelarja.

Vsaka Popelarjeva instalacija ne samo da reagira na dolo en, specifi en kraj, s emer izpolnjuje bistven kriterij te kontekstualne ena ice *land arta* (t. i. *site specificity*), temve je zasnovana kot intimni odgovor na nagovor kraja. Zato je vsak njegov poseg enkrat in neponovljiv na drugem kraju. Popelarjeva Kamnita spirala v vrta i ob Otliškem oknu po obliki sicer spominja na Smithsonovo *Spiral Jetty*, v odnosu do kraja pa vendar izraža nekaj popolnoma drugega: e si jo je Smithson zamislil kot abstraktno geometri no obliko, ki jo je lahko namestil na kateremkoli odseku obale Slanega jezera, je Popelarjeva spirala nastala kot fenomenološko logi en odziv na specifi no vrta o na Gori. Demonstrira lovekovo potrebo po idealizaciji in nadgradnji naravne oblike v racionalno, geometri no isto podobo.

Z uporabo naravnih materialov, najdenih na kraju samem (*as found*), se Popelar uvrš a v tradicijo *nature arta*. Konceptualno se ukvarja z zelo razli nimi materiali in se kontekstualno prilagodi njihovim zna ilnostim: narezana drva zloži v krožni obliki in zgradi zato iš e v gozdu na Dolenjskem. Pozimi ustvari stožec iz lednih ploš na zamrzlem ribniku in gola debela gabrov oble e jeseni v zlato listje. Za spiralo na Gori logi no uporabi kamen, ki so ga kmetje zmetali na dno vrta e, in vrbe oble e v košare iz njihovih lastnih vej. Mnoge Popelarjeve inštalacije so zasnovane kot za asne, nekatere imajo celo izrazito performativni karakter. Spirala in stolp na Gori sta sicer grajena solidno in iz trajnega materiala, toda pod vplivom naravnih elementov sta že z dograditvijo prepuš ena procesu spreminjanja skozi as. Aspekt asa, spremembe, razvoja in metamorfoze lovekovega dela v okviru narave izpostavi Popelar še bolj izrazito pri opletelih vrbah, ki jih vsaki letni as druga e oble e.

Pomemben element Popelarjevega dela je socialna interakcija z doma ini na kraju umetniškega posega, sicer bolj redek vidik evropskega *land arta* (tu še najbolj spominja na zgodnje akcije Hannsjörga Votha). Pri Kamniti spirali na Gori se je razvilo ve plastno sodelovanje s krajevno skupnostjo. Postavljanje tako velikega objekta postane nujno povezujo socialni dogodek cele vasi. Kolektivni napor in angažma doma inov tako še dodatno zasidra umetniško inštalacijo v krajini, s katero je Popelar preko intimnih dialogov globoko povezan. Opletene vrbe pa lahko že ozna imo kot vzpostavljanje kolektivne poeti ne zavesti in s tem ozaveš anje vsakdanjega življenjskega prostora.

Popelarjeva umetniška produkcija ni inflacionarna. Vsak njegov poseg v krajino je premišljen in doživet, potrebuje svoj as, da dozori in se primerno poglobi. Zna ilno za ta dialoški pristop je dolgotrajno (pre)bivanje na kraju samem ter lastno no, fizi no delo. Ta aspekt je posebej izpostavljen pri Kamniti spirali na Gori. Sem se Damjan Popelar že leta vztrajno, ja, zaljubljeno vra a, da nadaljuje pogovor s krajem. Kljub temu intenzivnemu in asovno zahtevnemu pristopu je v presenetljivo kratkem asu zavzel viden prostor v segmentu sodobnega *land arta*, ki razvija umetniške koncepte v intimnem dvogovoru z izbranimi kraji. Tu je razvil posebno tanko utnost, inventivnost in pomensko ve plastnost, ki je izredna in samobitna tudi v primerjavi z zvene imi, že uveljavljenimi imeni mednarodne scene. Posebnost njegovega umetniškega nagovora vidim v izjemni poeti nosti in narativnosti njegovih inštalacij – vsaka pripoveduje zgodbo o kraju in krajini ter nam tako odpira o i za njene doslej neslutene, nove razsežnosti.